

Sportem na cestě překonávání kulturních rozdílů

1st EURO-PAK International Conference on Sports Sciences & Physical Education:
Sports & Sport Sciences – Reshaping Life
October 6–8, 2017, Islamabad, Pakistan

Společenské vědy o sportu se zpravidla shodují v tom, že sport je takový, jaká je společnost. Tedy, že daný sociálně kulturní kontext výrazně modeluje fungování sportu v konkrétní společnosti. Přitom však se právě sport jako sociálně kulturní jev vyznačuje řadou obecných charakteristik, udělujících tomuto jedinečnému fenoménu především společný jmenovatel radosti z pohybu či diváckého vzrušení ze sportovního klání. Historie, zejména novodobého sportu, zná však případy politického zneužití sportu, stejně tak ale může nabídnout bezpočet příkladů překonávání kulturních rozdílů právě cestou spoluúčasti na půdě sportu. Ve světě existující kulturně náboženské a hodnotové propasti mezi naším křesťanským kulturním okruhem a světem konzervativního islámského světa pak může sport, jako téma odborné diskuze, přispívat ke vzájemnému názorovému sblížení a vytváření pevnějších základů prakticky přínosných kontaktů a tvořivé spolupráce. Je tak přinejmenším vysoce zaznamenání hodné, že právě Pákistán, nesoucí zcela ojediněle v oficiálním názvu země přívlastek „Islámská republika“, se rozhodl k nesporně významnému kroku na poli překonávání našich představ o této zemi jako synonymu islámského terorismu, a to právě tou zřejmě nejschůdnější cestou hledání společného jmenovatele účinných cest rozvoje sportu jako nedílné součásti aktivního přístupu k životu. Prestižní Pěšavar *Sardah University* tak v hlavním městě země Islámábádu uspořádala ve dnech 6.–8. října 2017 velkolepě pojatou mezinárodní konferenci „*Sport & společenské vědy na cestě přetváření společnosti*“. Vůdčí osobností a iniciátor této konference prof. Dr. Abdul Waheed Mughal, děkan zmíněné univerzity, tak v souladu s hlavním mottem konference pozval 12 předních odborníků na problematiku sportu ze čtyř kontinentů, významné sportovní pákistánské teoretiky a zejména pak více než stovku studentů a studentek zejména pedagogických fakult z celé země. Toto početné shromáždění během třídního bohatého programu věnovalo dopolední pozornost zejména zvaným zahraničním odborníkům, když odpolední program zahrnoval desítky vystoupení domácích badatelů.

První vystoupení zvaných zahraničních odborníků prezentoval Rado Pišot ze Slovinska, když ve vysoce aktuálním tématu „Pohybová nedostatečnost jako zásadní faktor lidského úpadku“ upozornil na osobnostně degenerující účinky sedavé společnosti především v kulturách stárnoucích populací, když související nevhodné stravovací zvyklosti, pracovní přetížení, nedostatek klidné relaxace a urbanizované životní prostředí stále více přispívají ke zhoršujícímu se zdravotnímu stavu obyvatelstva, obezitě a závislosti na lécích. Vzájemnou provázanost nedostatku pohybových aktivit a špatného zdravotního stavu pak prezentoval na základě dlouhodobého výzkumu osob upoutaných na lůžko: právě absence pohybu přináší zničující dopady zdravotního stavu.

Anita Hokelmann, významná představitelka německé kinantropologie, upozornila příspěvkem „Pohyb jako senzomotorický faktor neuroplasticity“ na pozitivní účinky sportovně pohybových aktivit a tance na podporu kognitivních a kondičních funkcí zejména v oblasti mozkové činnosti. Damir Knjaz z Chorvatska přispěl do spektra klíčových příspěvků referátem „Vztah glykanů a pohybových aktivit“, a to perspektivou významu medicínské podpory složených cukrů optimalizace buněčné složení u stárnoucích osob. Gillard Joel z Francie příspěvkem „Právo, sport a handicap: Sociologický přístup“ upozornil na přetrvávající nejasněné vymezení a přístupu k tzv. handicapovaným osobám, když právě inkluzivní přístup a podpora sportovně pohybových aktivit je cestou k plnohodnotnému životu tělesně či mentálně postižených. Ronald P. Olson ze Spojených států amerických prezentoval konferenčnímu shromáždění příspěvkem „Běžné paradigma a dopady

poškození šlach“ léčebné postupy a zkušenosti s léčbou poškození šlach s důrazem na včasnou a vhodnou formu rehabilitace.

Jeden z důležitých faktorů soudobého soutěžního sportu prakticky představila a posluchače zaujala *Kerstin Witte* z Německa přednáškou „Aplikace moderní techniky na půdě sportovních věd“ cestou zjišťování efektivnosti tréninkových metod bojových umění. *Autor* této zprávy příspěvkem „Sedavá společnost: Sociologické aspekty aktivních forem dopravy“ zdůraznil jedinečné možnosti chůze a jízdy na kole jako praktické, ekonomické a ekologické formy pohybové aktivity. *Maha Ebeid* z Egypta referovala pedagogicky orientovaným pohledem na téma „Formativní vyhodnocení účinnosti výuky tělesné výchovy“. Čínský řečník *Lu Yifan* přímo symbolicky a v souladu se směřováním čínského vrcholového sportu prezentoval příspěvek „Atletický trénink jako cesta k úspěchu na vrcholných světových sportovních událostech“, když správně upozornil na možnosti a meze lidského organismu právě na půdě vrcholového soutěžního sportu. Maďarský referující *Miklós Koltai* se zabýval trenérskými zkušenostmi a svým pedagogicko-výzkumným zaměřením na výsostně praktické téma „Test faktoru hbitosti juniorských fotbalových hráčů“ problematikou rostoucího významu herní a pohybové flexibility a prostorové koordinace na půdě fotbalu. Významově sílicí téma negativních důsledků sedavé společnosti aktualizoval litevský odborník *Arunas Emeljanovas* příspěvkem „Praktické reflexe trendů pohybových aktivit adolescentů“, a to výzkumně podloženými daty o rostoucím výskytu kardiovaskulárních chorob a obezity i mezi školní mládeží, jako nesporném důsledku sedavého životního stylu a nechuti k pravidelným sportovním pohybovým aktivitám i v prostředí pubescentů a adolescentů.

Zásadní vystoupení *místních pákistánských odborníků* se od těch zahraničních lišilo větším důrazem na praktické reflexe sociálních a socializačních důsledků formování sportovní pohybových aktivit soudobé pákistánské společnosti, a to počínaje spíše specifickými tématy jako významem parametrických a nparametrických přístupů na půdě vědeckého zkoumání sportu přes mnohazměrné téma příčin a důsledků obezity, morální poslání funkce trenéra až po pro nás nesmírně zajímavá témata typu dopad zničujícího terorismu na pákistánský sport či kulturní pozadí sportu žen v Pákistánu. Tato témata byla formou prezentovaných příspěvků přínosná zejména pro zahraniční účastníky, pro které právě tato konference byla zcela jedinečnou příležitostí pohlédnout pod roušku běžně fungování sportu ve zcela odlišném kulturním prostředí.

Tuto možnost nabízely i více než dvě desítky příspěvků z přibližně dvousetčlenného auditoria, které se navíc vyznačovaly zpravidla kolektivním autorstvím témat povětšinou informujících o výzkumných tématech téměř ze všech oblastí a úrovní sportu v této počtem obyvatel, rozlohou a mezinárodním významem nesporně nepřehlédnutelné zemi. Pro zahraniční zvané účastníky byl navíc překvapivý neutuchající zájem studentů o osobní kontakt a neformální diskuzi, když širší kulturně náboženský kontext „dodával iniciativu“ k této jistě jedinečné interkulturní příležitosti téměř výhradně studentům mužského pohlaví. Přejme tedy i dívkám a ženám v této zemi nepochybně nikoli bezdůvodně mající ve svém státním označení přívlastek „islámská“ skutečnou sílicí emancipaci žen nejen na půdě sportu. A to i zřejmě i za horizont příští konference EURO-PAK plánované na září roku 2018 v německém Magdeburgu.

prof. PhDr. Aleš Sekot, CSc.
Katedra společenských věd a managementu sportu
Fakulta sportovních studií MU